

GUDSTJENESTE MED DÅP OG NATTVERD

1.s. i faste

Fjellhamar kirke 26. februar 2012

Matteus 16,21-23

PREKEN

1. INNLEDNING

Her i Fjellhamar kirke har vi noe som heter Tirsdagstapas. Det var fire tirsdager nå på nyåret hvor voksne som var nysgjerrige eller spørrende kunne lære og snakke åpent om hva kristen tro er. Med litt tapas til. Jeg var der med en kamerat som ikke går noe særlig i kirka, men gjerne snakker om tro. Det var spennende, syntes jeg. Litt generelt så var det litt sånn for mange av de 10-15 som var med i år, at det med Gud er greit, men Jesus er ikke så enkelt. Hva har han med kristendommen å gjøre? Det er ikke noe nymotens greier. Hvem er Jesus? – har vært det sentrale spørsmålet i kristen tro fra Jesu tid av. Og det er akkurat det som Jesus selv er opptatt av i det vi skal høre fra bibelen i dag.

Dagens tekst er fra det som sees på som et vendepunkt i evangeliet. Jesus har brukt mye tid frem til nå til å fortelle om Gud, om mennesket og livet, om seg selv, om Guds vilje og Guds rike, gjøre undere og være ute blant folk. Jesus står frem offentlig og viser alt folket hvem han er. Nå, kanskje etter et par år med vandring rundt i Israel samler han disiplene for å sjekke om de har forstått noe av hva det hele egentlig handler om. Han spør de: Hvem sier folk at jeg er? Etter at de har svart litt på det spør han om det han egentlig er ute etter: Hvem sier dere at jeg er? Og da griper ledertypen Peter ordet og bekjenner: «Du er Messias den levende Guds sønn». Peter har sett det, og skjønt det. Han kunne sette ord på summen av alt han hadde opplevd, og Jesus skjønner at denne gjengen nå er kommet dit han trengte å få dem. De har skjønt hvem han er. Messias, Guds Sønn. Og Jesus roser Peter for det, og kaller han og hans bekjennelse klippen som kirken skal bygges på. Men det første Jesus så gjør er å pålegge dem ikke å fortelle noen andre at han var Messias. Hæ? Disiplene har omsider kommet dit Jesus ville ha dem, de har skjønt hvem han var. Messias. Og så pålegges de ikke å fortelle noen om det? Her er det tydeligvis mye som står på spill, og som ikke er helt enkelt. Og mer gåtefullt og fortetta skal det bli med det neste som skjer som er vår tekst i dag:

2. BIBELTEKSTEN

Matteus 16,21-23

21 Fra da av begynte Jesus Kristus å gjøre det klart for disiplene sine at han måtte dra til Jerusalem, og at de eldste, overprestene og de skriftlærde skulle la ham lide mye. Han skulle bli slått i hjel, og den tredje dagen skulle han reises opp. 22 Da tok Peter ham til side og ga seg til å irettesette ham: «Gud fri deg, Herre! Dette må aldri hende deg.» 23 Men Jesus snudde seg og sa til Peter: «Vik bak meg, Satan! Du vil føre meg til fall. Du har ikke tanke for det som Gud vil, bare for det som mennesker vil.»

3. MESSIAS-KAOS

Fra da av begynner Jesus. Apo tote. Et veldig klart uttrykk for at nå, fra da av, starter noe nytt. Vendepunkt er skjedd. Og hva er det? Jo, Jesus begynner å gjøre det klart for disiplene at han må dra opp til Jerusalem, hovedstaden. Ja, det er jo fint, da kan selveste maktens og troens sentrum bli inntatt

og overgitt til Jesus, Messias og Guds Sønn. Strålende det. Men, nei. Turen til Jerusalem som han må ta vil føre til at Jesus skal lide mye, og bli slått i hjel. Endelig har disiplene begynte å skjønne at Jesus er Messias, hvilket han sier er helt riktig. Så pålegges de ikke å fortelle det til noen, og nå gjør Jesus det klart at han må dra til Jerusalem for å lide og dø? Peter som hadde satt ord på den erkjennelsen som gradvis hadde vokst frem av hvem Jesus er, og fått ros for det av Jesus selv, reagerer spontant med å ta Jesus til side: «*Gud fri deg, Herre! Det må ikke skje deg. Da snur Jesus seg og sier til Peter: Vik bak meg, Satan! Du vil føre meg til fall.*» Forvirring må ha vært total for Peter. Fra rosende ord som kirkens klippe, til å løpe djevelens ærend.

Disiplene hadde, anført av Peter, svart akkurat så godt og riktig på Jesu spørsmål om det det hele handler om: Hvem sier dere at jeg er? Messias, Guds levende Sønn. Bingo. Fantastisk. Ja, men Jesus visste også at de assosiasjonene de og de fleste israelitter med dem da fikk, Messias – den nye Davidskongen, var sprengstoff i det romersk okkuperte Israel i form av store nasjonale forventninger. Det kunne få hele greia til å spore av. Dessuten var det ikke Guds vei og tanke. Derfor pålegges de ikke å fortelle noen at han er Messias, selv om det stemmer at han er det. Derfor begynner Jesus fra av, apo tote, og lære disiplene hva det vil si at han er Messias. Fra nå bruker han neste all tiden siden sammen med de 12 for at de skal skjønne hva det vil si og innebære at han er Messias. Han må dra til Jerusalem, ikke for makt og ære, men for å lide og dø, og reises opp den tredje dag. Dette er første gang disiplene får høre det og de trenger lang tid enda på å omstille sine forventninger, og er ikke i nærheten på å skjønne hva Jesus nå forteller dem. Og den oppriktig opprørte og forvirrede Peter blir uten å skjønne det en velmenende Satan.

4. KAMPEN MED DET LØFTEDE BLIKKET

I dag er det som sagt første søndag i faste, som gjerne kalles fristelsens søndag. Hvor er fristelsene i det vi har hørt i dag? Jesu voldsomme og skarpe reaksjon overfor Peter viser oss at her brenner det for Jesus. Ingen fristelse var større for Jesus enn å velge en annen vei enn lidelsens vei i Jerusalem. Jesus må mobilisere alt han har av selvdisciplin og fastholde Guds vei for hans liv, Guds tanke om hans oppdrag på jord. Lidelse og korsdød for vår frelses skyld. Når hans nærmeste medarbeider, Peter, opprørt og oppriktig sjokkert, ber Gud fri han fra at noe sånt skulle skje han, så er fristelsen neste ikke til å bære for Jesus. Men Jesus står fast, og lar seg ikke friste til å forlate Guds vei og Guds tanke. Men han må stoppe munnen på fristeren, den velmenende Peter. Som i praksis blir en velmenende Satan.

Når Peter kan bli en oppriktig velmenende Satan, som løper djevelens ærend, så kan man både bli oppgitt og ydmyk. Selv de beste intensjoner kan, når man bare har tanke for det menneske vil og ikke det Gud vil, motarbeide Guds vei og ha i seg ondskapens mulighet. Oppgitt over hvor vanskelig det kan være å skjønne hva som er Guds vei. Ydmyk fordi jeg aldri kan være helt sikker på at min vei og mitt syn er Guds vei. Når Peter kunne bli en velmenende Satan så kan også jeg bli det.

Men jeg tror en del fristelseter er nokså åpenbare selv om de kan være vanskelige nok å motstå. Når man i dag har egne nettsider for å hjelpe gifte og samboere med utroskap så er det ikke så vanskelig. Driveren av nettstedet sier at utroskap skjer uansett og det er mer spennende å være utro med en som er gift og samboer, og/eller er det selv. Så derfor lager han en nettside for å hjelpe gifte og samboere til å finne hverandre for utroskap. På formiddagen på Valentinsdag var aktiviteten på sitt høyeste. Det er et ekstremt utslag av vår individualistiske og nytelsesorienterte kultur. Mengden besøkere på nettstedet her i Norge viser at mange, kvinner som menn, leker med ilden. Dette tankegodset, disse fristelsene noen tastetrykk unna, utroskapet, bryter ned og ødelegger våre næreste og viktigste relasjoner, raserer familier og river tryggheten og fundamentet for våre barn og barnebarn i fillebiter. Du trenger ikke lure på hva dette er. Det er ikke Guds vei, og Guds tanker som her fremmes. Verken av de som lager siden eller bruker den.

I teksten Erik leste fra 1. Mosebok om Kain og Abel før brodermordet skjer, gis det et talende bilde på når vi er i fristelse, når vi er i kamp med oss selv mellom godt og vondt. «*Herren sier til Kain: Hvorfor er du harm, og hvorfor ser du ned? Hvis du vil gjøre det gode, kan du se opp, men hvis du*

ikke vil gjøre det gode, ligger synden på lur ved døren. Den ønsker makt over deg, men du skal herske over den». Det senkede blikket, det unnvikende blikket. Blikket som ikke vil møte den andre. Som ser ned eller vekk i møte med sin neste. Eller det indre blikket som ikke vil konfronteres med sin egen samvittighet, og med Guds bud og vilje. Når vi kjenner at vi har det sånn, da er vi midt i kampen. Med fristelsen, med synden. Når vi har godt i sinne kan vi se opp, løfte blikket. Når vi ikke har godt i sinne, ligger synden på lur og vil ta makten over oss. Vi har alle kamper å kjempe med fristelser, med å velge å ha godt i sinne, med å se opp, løfte blikket og møte den andres blikk. Om det skulle gjelde sex og utroskap, økonomiske bakveier og gråsoner for egen berikelse, baksnakkelse, håndtering av sinne, oppførsel og adferd bak hjemmets lukkede dør, vilje til å dele av vår store materielle rikdom med de som lider, å snakke sant med og om vår neste. Vi har alle våre utfordringer med noe av dette. Og når vi kjenner at vi strever med å løfte blikket så er vi midt i kampen. Hva vil vi velge? Å løfte blikket og ha godt i sinne? Eller det senkede blikket hvor synden ligger på lur ved døren i våre kamper for å få makten over oss? Guds vei og tanke for oss er klar. Gjør det gode og se opp, så du kan herske over synden og ikke den over deg.

5. VÅR Plass ER BAK JESUS

Jesus ble fristet av djevelen når han startet sitt tre års virke. Fristelsen var mye den samme som den Peter la frem, velg en annen vei med livet. Begge avvises kontant av Jesus. Men det er en viktig forskjell i avvisning. Djevelen blir sendt bort. «Bort fra med, Satan.» Peter blir ikke sendt bort. Men blir bedt om ikke å stå i veien. «Vik bak meg, Satan. Peter sendes ikke bort, men blir bedt om ta sin rette plass. Bak Jesus. Ikke foran. Så han kan vise Peter og oss Guds vei og ikke motsatt. I etterfølgelse av Jesus, gående i hans fotspor, kan vi få hjelp til å kjempe våre kamper med fristelser, med synden. Til å stå i mot og velge det riktig, løfte blikket med godt i sinne. Jesus sto i mot, han valgte alltid å ha godt i sinne og kunne alltid løfte blikket. La oss støtte oss til han, lære av han, og ligne han. Og når vi trår feil som vi jo gjør, så må vi ta i mot irettesettelse, ta oppgjør, få tilgivelse og prøve på nytt. Å finne plassen vår bak Jesus.

I dåpen i dag har Jenny og William funnet den plassen. De er døpt til den korsfestet og oppstandne Jesus Kristus. Han vil gå foran dem som et lys på deres vandring gjennom livet. Ikke minst i møte med fristelser og valget om å løfte blikket. I nattverden kan vi alle få komme for å motta tilgivelsen. Å få hjelp til å løfte blikket. På nytt å velge at vi vil følge Jesus, støtte oss til han og lære av han som vet hva som er Guds vei og Guds tanker.